

Alkotmánybíróság
1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
200 Veszprém, Vár u. 19.
Postacím: 8210 Veszprém Pf. 1029.
útján

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/2106-0/2016
Erkezett:	2016 DEC 27.
Példány:	3
Kezelőiroda:	A

VESZPRÉMI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKÁÜGYI BÍRÓSÁG VESZPRÉM	
2016 DEC 16.	
Példány:	 mell: db
Az ügyirat száma: 3.Kpk.50.080/2016.	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott Belovai Zsuzsanna

és Vároljai Tamás

Indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (AB tv.) 27. §-a és a 26. § (1) alapján az AB tv. 30. § (1) szerinti határidőn belül az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztjük elő:

1.) Indítvány

Kérjük, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság az AB tv. 27. § alapján a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.Kpk.50.080/2016/4. számú 2016. október 14. napján kelt, a Kérelmezők által 2016. október 27. napján kézhez vett jogerős végzésének (továbbiakban: „Végzés”)¹ alaptörvényellenességét szíveskedjék megállapítani és megsemmisíteni azt, mivel a Végzés sérti Magyarország Alaptörvényének a jelen indítvány Indokolása I. pontjában rögzített rendelkezéseit. Kérjük továbbá, hogy az Alkotmánybíróság a Végzés megsemmisítésével együtt a Végzéssel felülvizsgált hatósági döntést is, vagyis a Veszprém Megyei Kormányhivatal VED/001/555-8/2015. számú tájékoztatását (továbbiakban: „Tájékoztatás”)² hatályon kívül helyezni és a Veszprém Megyei Kormányhivatalt új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára kötelezni szíveskedjék.
[Alaptörvény-ellenes jogszabály-alkalmazás illetve jogszabály-értelmezés]

Kérjük továbbá, hogy az AB tv. 28. § (1) bekezdése alapján a tisztelt Alkotmánybíróság szíveskedjék felülvizsgálni az alábbi jogszabályhelyek Alaptörvénnyel való összhangját, tekintettel arra, hogy a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.Kpk.50.080/2016. számú peres eljárásában valamint a Veszprém Megyei Kormányhivatal VED/001/555-8/2015. számú Tájékoztatásának alapját képező eljárásban ezen jogszabályhelyek alkalmazása folytán az Indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be:

[Alaptörvény-ellenes jogszabályhelyek alkalmazása folytán bekövetkezett alapjogsérelem]

- az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet („312/2012. Korm.rend.”) 4. §-a:
„4. Ügyféli kör
4. § (1) Az építésügyi hatóság engedélyezési és tudomásulvételi eljárásában, az építésfelügyeleti hatóság építésrendészeti eljárásában külön vizsgálat nélkül ügyfélnek minősül az építető és az építési tevékenységgel érintett telek - az országos településrendezési

¹ Indítványozók a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.Kpk.50.080/2016/4. számú végzését („Végzés”) csatolják.

² Indítványozók a Veszprém Megyei Kormányhivatal VED/001/555-8/2015. számú tájékoztatását („Tájékoztatás”) csatolják.

és építési követelményekről szóló kormányrendelet szerinti mezőgazdasági birtoktest esetén az ahhoz tartozó valamennyi telek, építmény, építményrész tulajdonosa.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően az építésügyi és az építésfelügyeleti hatósági eljárásokban minden esetben vizsgálni kell az ügyféli jogállását annak, akinek az építési tevékenységgel érintett telekre, építményre vonatkozó jogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték.

(3) A szakhatóságok állásfoglalásuk tartalma erejéig ügyféli kört, hatásterületet állapíthatnak meg a jogszabályokban foglaltak szerint.

(4) Nincs ellenérdekű ügyfél az eljárásban, ha az építtető benyújtotta az ügyben érintett összes ügyfélnek a kérelmezett építési tevékenység végzéséhez történő, az építészeti-műszaki dokumentáció ismeretében tett és az abban foglaltakkal egyetértést tartalmazó teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatát.

(5) Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 53/C. § (7) bekezdése alkalmazása során nyilatkozatnak kell tekinteni a tényállás tisztázására felhasználható tényekről, bizonyítékokról nyújtott ismereteket, vagy a tanúvallomással, a szakértői véleménnyel, a helyszíni szemlén vagy az ellenőrzés során tett megállapítással kapcsolatos észrevételt."

- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (KET) 15. § (6a) bekezdésének második mondata:

„15. § (6a) Törvény előírhatja, hogy a hatósági döntés jogerőre emelkedésétől és végrehajthatóvá válásától számított, a törvényben meghatározott, legalább hat hónapos határidőn túl további ügyfél nem vehet részt az eljárásban. Ebben az esetben a határidő elmulasztása esetén igazolási kérelem benyújtásának nincs helye.”

- az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény („Étv.”) 53/C. § (11):

„53/C. § (11) Az építésügyi és az építésfelügyeleti hatóság eljárást lezáró döntésének jogerőre emelkedésétől és végrehajthatóvá válásától számított hat hónapot követően új ügyfél nem vehet részt az eljárásban.”

- 2.) Az Alkotmánybíróság hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény („AB tv.”) 27. § és 26. § (1) alapozza meg, amely az alábbiakat rögzíti:

„AB tv. 27. § Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.”

„AB tv. 28. § (1) Az Alkotmánybíróság a 27. §-ban meghatározott bírói döntés felülvizsgálatára irányuló eljárásban a 26. § szerinti, jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatot is lefolytathatja.”

„AB tv. 26. § (1) Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán

a) az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és

b) jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.”

3.) Az indítványozók nyilatkoznak, hogy az ügyben felülvizsgálati eljárás, jogorvoslat a törvényesség érdekében vagy perújítás nincs folyamatban.

4.) Az indítványozók a jelen beadványukhoz csatolják az adatkezelésre vonatkozó nyilatkozataikat.

INDOKOLÁS

I. Az Alaptörvényben biztosított, a megsemmisíteni kért bírósági határozatban (a II.3.) pontban körülírt Végzésben), illetve az annak alapját illetve előzményét képező hatósági eljárásokban és az azokban hozott döntésekben (végső soron az II.2.) pontban körülírt Tájékoztatásban) megsértett, az Alaptörvényben biztosított jogok megnevezése:

Magyarország Alaptörvényének alábbi rendelkezései:

- „Az állam” rész, „A bíróság” fejezet 28. cikk:
„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

Az alaptörvény-ellenes jogszabály-értelmezésre való hivatkozás kapcsán együttesen értelmezve az alábbi rendelkezésekkel, az alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezésekre való hivatkozás esetén önmagukban:

- „ALAPVETÉS” rész B) cikk (1) bekezdés szerinti jogállamiság elve:
„(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
- „ALAPVETÉS” rész R) cikkének rendelkezései:
*„(1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.
 (2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.
 (3) Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.”*
- „ALAPVETÉS” rész „T) cikk” (3) bekezdése:
„Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.”
- „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” rész I. cikk:
*„(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.
 (2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.
 (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”*
- „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” rész II. cikk, az emberi méltósághoz való jog, mint minden alapvető jog eredőjének sérelme:
„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”
- „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” rész VI. cikk:

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.”

- „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” rész XIII. cikk, a tulajdonhoz való jog, a tulajdonjog védelme:
„(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”
- „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” rész XV. cikk, a jogegyenlőség követelménye, a diszkrimináció tilalma:
„(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”
- „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” rész XXIV. cikk, a tisztességes eljáráshoz való jog:
„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”
- „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” rész XXV. cikk, a petíciós jog sérelme:
„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.”
- „Az állam” rész „A bíróság” fejezet 28. cikk, a bírósághoz fordulás, a pártatlan és tisztességes bírósági eljáráshoz és a jogorvoslathoz való jog:
„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”
„(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

II. A közvetlen érintettség kifejtése

II.1.) Az eljárás megindításának indokai

Indítványozók és családjuk 2015. nyarán nem hivatalos forrásból értesültek arról, hogy a [REDACTED] helyrajzi számú, ténylegesen a [REDACTED] szám alatti ingatlanon (továbbiakban: „Szomszédos Ingatlan”) építkezés fog kezdődni.

Az Indítványozók tudomása szerint a Szomszéd Ingatlan tulajdonosának és a tervezett építkezés építetőjének a személye megegyezik.

Indítványozók előadják, hogy a [REDACTED] helyrajzi számú, ténylegesen a [REDACTED] szám alatti ingatlan (továbbiakban: „Indítványozói Ingatlan”)³ gyermekeik 1/3-1/3-1/3 osztatlan közös tulajdonában áll, és azon az Indítványozóknak élethosszig tartó haszonélvezeti joguk áll fenn. Az Indítványozók és családjuk az Indítványozói Ingatlan életvitelszerűen használják. A tervezett építkezésről egyetlen az Indítványozói Ingatlan tulajdoni lapján szereplő jogosult sem kapott semmilyen hatósági értesítést a fenti időpontot megelőzően.

³ Az Indítványozói ingatlan tulajdoni lap másolatát csatoljuk.

A Szomszédos Ingatlan az Indítványozói Ingatlan hátsó telekhatárán helyezkedik el, a tervezett építkezés ezen a telekhatáron valósulna meg.⁴

Jelen alkotmányjogi panasz alapján megindítani kért eljárással az Indítványozók célja az, hogy a hatóságok közigazgatási eljárás keretében érdemben vizsgálják meg az építkezéssel kapcsolatos álláspontjukat, hatósági határozatba foglaltan döntsenek arról (biztosítva az azzal szembeni jogorvoslati lehetőséget is), és amennyiben a jogszabályok alapján az Indítványozók érveit megalapozottnak találják, úgy a jogellenesen kiadott építési engedély alapján a Szomszédos Ingatlanon a tervezett építkezés ne valósulhasson meg.

Annak alátámasztásaként, hogy jelen alkotmányjogi panaszunk nem öncélú, érdeksérelmünk valós, az építési engedéllyel szembeni fellépési lehetőséget alappal kérjük, az alábbiakat adjuk elő:

Az Indítványozók álláspontja szerint a tervezett építkezés (az építési terv) több okból is jogszabályellenes, továbbá sérti az Indítványozók alaptörvényben biztosított jogait, így:

- az Építési terveken az került feltüntetésre, hogy az „*Hétfélig ház bővítés, felújítás engedélyezési terve*”⁵, ennek alapján az eljáró hatóság a határozatával [redacted] hrsz-ú ingatlanon meglévő hétfélig ház és gazdasági épület átépítését, bővítését” engedélyezte.

Ezzel szemben, a Szomszéd Ingatlanon jelenleg álló ingatlanok állagát megvizsgálva, azt az építési tervekkel összevetve egyértelmű, hogy az építkezéssel ténylegesen új épület építése történne, amelyre tehát már más, szigorúbb jogszabályi előírások vonatkoznának, mint egy épület-átalakításra (felújításra).

Jelenleg a Szomszéd Ingatlan 600 m²-es területén több toldozott –foltozott, lyukas tetejű, elhanyagolt, valószínűleg házilag készített, különálló építmény található, a nagyobbak:

- o 13 m teljes telekszélességben egy téglapalota négyzetes palatetővel, 3 szomszéd telekhatárán. Egy kémény áll ki a házból, ugyancsak telekhatáron. Kb. 3x13m=39 m².
- o Ezen építménytől kb. 2 m távolságra van egy faház, alumínium hullámlemez tetővel, egy másik szomszéd mezsgyehatárán, attól 30-40 cm-re. Kb. 4x8m=32 m².

Az Építési engedély rögzíti: „*a benyújtott tervdokumentáció a meglévő, toldott épületeket összefogja, az új tetőszerkezet egységes keretet teremt*” új közös vasbeton alappal.

A fentiek szerint becsatolt Építési tervek első oldalán szerepel a tervezett építmény látványterve. Laikus számára is nyilvánvaló, hogy a fentiekben körülírt felépítményekből a látványterven szereplő egységes ingatlan „felújítással-bővítéssel” nem állhat elő, meglátásunk szerint ez már csak a meglévő építmények eltérő (különböző) alapozása miatt sem lehetséges.

Vagyis, álláspontunk szerint az építtető a jogszabályok kijátszásával terjesztette elő, az eljáró hatóságok így valótlan tények alapján határoztak az építkezés engedélyezéséről, és az Építési engedély birtokában az építtető ténylegesen nem az abban engedélyezett tevékenységet (meglévő építmények felújítása) valósítaná meg, hanem egy új építményt emelne.

- Az Indítványozók telekhatárán, sőt részben az Indítványozók telkén akar építkezni a szomszéd. Ezzel kapcsolatban az Indítványozók előadják, hogy a Szomszédos Ingatlanon, annak hátsó részén jelenleg tehát egy melléképület húzódik. Ez az építmény az Indítványozók álláspontja szerint (amelyet a telkeken jelenleg is meglévő és jól látható földmérési csomópontok alátámasztanak) részben az Indítványozói Ingatlanon húzódik⁶, amely ellen a jelenlegi, évek óta fennálló, a korábbi tulajdonosok jogán gyakorolt jogok miatt az Indítványozók mindezekig a

⁴ Csatoljuk az Indítványozói Ingatlan és a Szomszédos Ingatlan elhelyezkedését ábrázoló térképmásolatot. A térképmásolaton a Kérelmezői Ingatlant és a Szomszédos Ingatlan sötét kiemeléssel jelölve. Csatoljuk továbbá az Építési terv 9. oldalát is, amely igazolja, hogy a Szomszédos Ingatlanon tervezett építkezés közvetlenül a telekhatáron valósulna meg.

⁵ Indítványozók a Szomszédos Ingatlan építési tervét csatolják.

⁶ Indítványozók a túlépítésről helyszínrajzot és felvételeket csatolnak.

bontás igényével nem léptek fel. Ugyanakkor most, az új építkezésre tekintettel az Indítványozók helyre kívánják állítani az eredeti tulajdoni viszonyokat. Az építési tervek ezt nem veszik figyelembe, hanem eleve a túlépítést irányozzák elő.

- Három telekszomszéd mezsgyehatárára épülne a nagy L alakú ház, egy olyan övezetben, ahol kötelező előírás a „szabadon álló” beépítési mód, azaz a 3-3 méter távolság az oldalhatároktól, 6 méter táv a hátsó határtól, vagyis az Indítványozói Ingatlantól. Az építési terv ezt az előírást nem veszi figyelembe.
- Az Indítványozók a hatóságokhoz intézett beadványaikban kimutatták, hogy a helyi építési szabályzat (HÉSZ) egyes rendelkezései, amelyek alapján az Építési engedély kiadásra került ellentétes az országos építésügyi szabállyal (OTÉK). Az eljáró hatóságok és a bíróság ezen érvekkel sem foglalkozott érdemben.
- Az Indítványozói Ingatlanból jelenleg a fákkal, növényzettel tarkított erdős táj és a Balaton látható, a tülparttal. Ha a terv megvalósulna, akkor az előbbi kilátás megszűnne, és helyette a mezsgyehatáron egy teljes telekszélességű, 13 m hosszú, 4,5 méter magas, WC- és konyhaablakos tűzfalat látnának az Indítványozók. Az Indítványozói Ingatlan értékcsökkenése sem lenne elhanyagolható mértékű. Mindezek – ahogy arra a hatósági határozat és a bíróság ítélete is közvetetten rámutat – természetesen esetleges polgári jogi igényeket keletkeztető körülmények, ugyanakkor az építkezés ellen szóló jogos igények.

Az Indítványozók mióta értesültek a tervezett építkezésről, azaz közel 1,5 éve minden lehetséges hatósági és bírósági fórumon minden lehetséges formában előadták az építkezés (az építési tervek), az építési engedély kiadására vezető eljárás jogszerűtlenségével kapcsolatos panaszukat illetve kérelmüket.

Amint az a továbbiakban előadottakból látható, az eljáró hatóságok a kérdés érdemét (jogszerű-e az építési terv, jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő építkezés fog-e megkezdődni a kiadott építési engedély alapján) nem vizsgálták meg kellőképpen (hatósági eljárás lefolytatása és annak alapján jogszerű hatósági határozat hozatala), hanem azt mondták, hogy tekintettel arra, hogy az építési engedély (közigazgatási hatósági határozat) kiadásra került, és azzal szemben azon személyek, akiknek a határozat kézbesítésre illetve közlésre került 15 napon belül fellebbezéssel nem éltek, így az több mint 6 hónapja jogerőre emelkedett, ezért az Indítványozók az ügyfélkörbe már nem vonhatók be, ezen 6 hónapos időtartamot követően már nincs mód arra, hogy az építési engedéllyel (hatósági határozattal) szemben fellépjenek.

Az eljáró bíróságok az ügy érdemével (jogszerű-e a tervezett építkezés az előirányzott formában) szintén nem foglalkoztak, eljárásuk szintén csak az ügyfél státusz vizsgálatára szorítkozott, az egyfokú közigazgatási nem-peres eljárásban a bíróság a hatóságok álláspontjával megegyező határozatot hozott.

Ezzel az indítványozók azért nem érthetnek egyet, mivel a hatóságok több ponton is hibáztak:

- A hatóságok az építési engedélyezési eljárás során nem vizsgálták meg kellőképpen az építési tervek, a tervezett építkezés jogszerűségét.
- A hatóság az építési engedélyezési eljárás megindulásakor nem vonta be ügyfélnként az Indítványozókat, és egyetlen másik telekszomszédot sem, így az eljáró hatóságok mellett másnak nem volt módja az építési tervek megismerésére, és azzal szemben kifogás emelésére, amelynek alapján az eljáró hatóságoknak módjuk lett volna az ellenérdekű felek ellenérveit is megvizsgálva döntést hozni.
- A hatóság az Építési engedély (hatósági határozat) kiadásáról nem értesítette az Indítványozókat, sem más telekszomszédot.
- Amikor az Indítványozók nem hivatalos forrásból 2015. nyarán értesültek a tervezett építkezésről, és a hatóságokhoz fordultak, majd bírósághoz, a hatóság teljes jogi eszköztárát felhasználva csak

arra törekedett, hogy azt bizonyítsa, hogy az Indítványozók „ma már nem vonhatók be ügyfélként az eljárásba” (az építési engedély kiadásától számítottan eltelt a jogszabályban előírt 6 hónapos határidő). Hangsúlyozzuk, hogy ezen tényállási helyzetet tehát maga a hatóság idézte elő azzal, hogy nem vonta be, de még csak nem is értesítette az Indítványozókat az engedélyezési eljárásról vagy az abban született határozatról.

Kiemeljük, hogy az építkezés ténylegesen a mai napig nem kezdődött meg, azon még előkészítő munkák sem folynak, a Szomszédos Ingatlan ténylegesen évek óta változatlan formában áll, így mind a jogi, mind a gazdasági racionalitás amellett szól, hogy a tervezett építkezésre az Indítványozók által folyamatosan hivatkozott jogellenességek talaján ne kerüljön sor.

Fentiekre tekintettel az Indítványozóknak a tárgyi ügygel kapcsolatos közvetlen érintettsége, az alaptörvény-ellenesség megállapításához, a Végzés és a Tájékoztatás megsemmisítéséhez fűződő közvetlen érdeke fennáll.

II.2.) A közigazgatási hatóságoknak az ügygel kapcsolatos intézkedéseinek és döntésének rövid leírása

Az Indítványozók miután nem hivatalos forrásból értesültek arról, hogy a Szomszédos Ingatlanon építkezés fog kezdődni, felkeresték Balatonalmádi Önkormányzat Építési Osztályát, ahol szóbeli tájékoztatás keretében, kérésükre – szintén szóban - azt az információt kapták, hogy a Szomszédos Ingatlanra az építési engedélyt másfél évvel korábban kiadták.

Az Indítványozók a későbbiekben, az elmúlt 1,5 év jogorvoslat keresése során, beszerezték a Szomszédos Ingatlanra vonatkozó építési engedélyt, amely tehát Balatonalmádi Város Önkormányzat Jegyzője által 4/54/1/2014. iktatószám alatt 2014. február 03. napján kiadott határozat, amely a szintén Balatonalmádi Város Önkormányzat Jegyzője által 4/54/2/2014. iktatószám alatt 2014. június 13. napján kiállított értesítés alapján 2014. február 21. napján jogerőre emelkedett (továbbiakban: „Építési engedély”)⁷

Kiemeljük, hogy a fenti határozatok (Építési engedély) végén feltüntetésre került a kézbesítési kör, amely szerint:

- az Építési engedélyt kapták: ügyfélként az építtető, tájékoztatásul Balatonalmádi Város Önkormányzat Polgármestere,
- az Építési engedélyt a jogerőre emelkedése után kapták: az építtető, V.M.K. Balatonfüredi Járási Hivatal Járási Építésügyi Hivatala, Balatonalmádi Közös Önkormányzati Hivatal Adóügyi Osztály, Nyilvántartás, Irattár.

A fentiek szerint tehát az Indítványozók sem az Építési engedély kiadása iránti eljárás megindulásáról, sem az abban hozott határozatokról, vagyis az Építési engedély kiadásáról semmilyen értesítést vagy tájékoztatást semmilyen formában nem kaptak az eljáró hatóságtól.

Indítványozók a Balatonalmádi Önkormányzat Építési Osztályának fenti szóbeli tájékoztatását követően – tekintettel arra, hogy a továbbiakban részletesen kifejtettek okán a tervezett építkezés az érdekeiket súlyosan sérti – 2015. július 09. napján beadvánnyal fordultak a Balatonalmádi Önkormányzat Építési Osztályához valamint a Veszprém Megyei Kormányhivatalhoz (a továbbiakban: „Beadványok”)⁸. A kérelmezők a Beadványaikban egyértelműen kifejezésre juttatták, hogy a tervezett építkezést (építési terveket) jogszabályellenesnek, az eljáró hatóságoknak a Szomszédos Ingatlanra vonatkozó építési engedély kiadására vezető eljárását jogszerűtlennek tartják, és azzal szemben jogorvoslattal kívánnak élni, ugyanakkor az Indítványozók kérték ügyféli státuszuk elismerését is.

⁷ Indítványozók az Építési engedélyt csatolják.

⁸ A 2015. 07.09. napján, valamint 2015.08.03. napján kelt kiegészítő Beadványaikat Indítványozók csatolják.

A kérelmezők a Beadványaikban hivatkoztak arra, hogy a Szomszédos Ingatlan építési engedélyezési eljárásába való 6 hónapon belüli bekapcsolódásuknak nyilvánvaló akadályát képezte az, hogy hatósági értesítés hiányában az eljárás megindulásáról, de még annak lezárultáról, az építési engedély kiadásáról semmilyen értesítést nem kaptak. Kérelmezők a tervezett építkezésről egyéb forrásból sem értesültek 2015. nyarat megelőzően, a Szomszéd Ingatlanon a tervezett építkezés előkészítésének vagy megkezdésének nyoma nem volt, és a mai napig nincs is. Az Indítványozók Beadványaiból tehát egyértelműen kitűnt az az eljárt hatóságok és bíróságok által sem vitatott tény, hogy az Indítványozókat a 6 hónapon belüli fellépés tekintetében önhibából eredő mulasztás nem terheli.

A Kérelmezők Beadványára a Veszprém Megyei Kormányhivatal Építésügyi Osztálya VED/001/555-8/2015 ügyiratszám alatt 2015. augusztus 13. napján kelt tájékoztató levelet küldött („Tájékoztatás”).

A Tájékoztatás az alábbiakat rögzíti:

- „A hatóság eljárást, döntését áttanulmányozva megállapítottam, hogy az eljárás során Önök ügyfélként nem kerültek megjelölésre, így a 2014. évben jogerőssé és végrehajthatóvá vált döntésről sem értesültek. Mivel az ügyben ügyfélként nem vettek részt, az eljárásról és döntésről további részletes tájékoztatást nem adhatok.”
- „A több, mint egy évvel ezelőtt jogerős és végrehajtható döntéssel zárult építéshatósági ügyben újabb ügyfél bevonására a korábban idézett jogszabályok alapján felügyeleti eljárás keretében sincs jogi lehetőség.”
- „a felügyeleti szerv jogosult hivatalból megvizsgálni az ügyben eljáró hatóság eljárását, illetve döntését. Azonban a KET 115.§ (4) bekezdés c) pontja alapján az elsőfokú hatóság döntése nem változtatható meg és nem semmisíthető meg, ha semmisségi ok hiányában az az ügyfél jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogát sértene. Jelen esetben a KET. 121.§ (1) bekezdés szerinti semmisségi ok nem áll fenn, az építetű az építkezés megkezdésére vonatkozó előkészületek már megkezdte.”
- „Balatonalmádi Város Önkormányzat Helyi Építési Szabályzatról szóló 16/2005. (VII.7.) rendelete a meglévő építmények esetében a szerzett jogokat elismerve, az építetű részére építési hely, beépítettség, építménymagasság tekintetében tágabb lehetőséget ad, a jelenleg hatályos övezeti előírásokat csak új épület esetében kell figyelembe venni”
- „Az esetlegesen jogsértő döntés megváltoztatására, megsemmisítésére a felügyeleti szervnek az előzőekben részletezett jogszabályok⁹ alapján nincs jogi lehetősége.”

Az Indítványozók nem értettek egyet a hatóság álláspontjával, a Tájékoztatásban foglaltakkal, ezért azzal szemben bírósághoz fordultak.

Amint azt az indítványunk lentebbi II.3.) pontjában részletesen kifejtjük, a bíróság a kereseti kérelmünket előbb idézés kibocsátása nélkül elutasította, majd a fellebbezésünk folytán eljárt másodfokú bíróság a végzést hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

Az ekként megismételt eljárásban született meg a jelen indítványban megsemmisíteni kért, a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által 3.Kpk.50.080/2016/4. szám alatt meghozott Végzés, amely az Indítványozóknak a Veszprém Megyei Kormányhivatal VED/001/555-8/2015. számú Tájékoztatásával szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmét elutasította, a Tájékoztatót, mint tartalmában jogszerűt helybenhagyta, a Végzés indokolása lényegében megegyezik a hatósági Tájékoztatásban foglaltakkal.

II.3.) Az ügyben hozott bírói döntések, rövid pertörténet

⁹ A Tájékoztatásban hivatkozott jogszabályhelyek: KET 15.§ (6a), Étv. 53/C.§ (11), KET 115.§ (1) (4)c)

Az Indítványozóknak a fenti II.2.) pontban körülírt Tájékoztatással szembeni jogorvoslati ügyében az eljáró bíróságok az alábbi döntéseket hozták:

1.) A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.K.27.157/2016/2. számú végzése¹⁰, amely az Indítványozók, mint felperesek keresetlevelét idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A végzés lényege:

Az eljáró bíróság álláspontja szerint a közigazgatási per indításának Pp. 330.§-ában írott feltételei nem álltak fenn, valamint fennálltak a felperesi keresetlevél idézés nélküli elutasításának Pp. 332/A. § b) szerinti feltételei, tekintettel arra, hogy:

- A közigazgatási perben a felülvizsgálat tárgya csak a másodfokú, azaz jogerős közigazgatási határozat lehet. Az adott építési engedélyezési ügyben 2014-ben elsőfokú döntés született, amely fellebbezés hiányában első fokon jogerőre is emelkedett, így másodfokú eljárásra, másodfokú határozat hozatalára nem került sor, ezért nincs olyan határozat, amelynek bírósági felülvizsgálatára közigazgatási perben sor kerülhetne.
- Tekintettel arra, hogy az építésügyi eljárásban hozott elsőfokú határozattal szemben a fellebbezési jog nem került kimerítésre, ennek hiánya olyan általános perakadály, amelynél irreleváns, hogy a fellebbezés kimerítésére milyen okból nem került sor.
- Az eljárást bíróság kiemelte, hogy az alperes Tájékoztatása nem minősül a KET 72.§ értelmében az ügy érdemében hozott határozatnak, így azzal szemben közigazgatási pert kezdeményezni nem lehet.

Indítványozók kiemelik, hogy a keresetlevelükben előadottak lényege éppen az volt, abban lényegében azt kifogásolták, hogy tekintettel arra, hogy a hatósági eljárás megindulásáról, de még az abban hozott döntésről sem kerültek a hatóság által értesítésre, így az elsőfokú eljárásban az építetővel ellentétes álláspontjukat kifejezni nem tudták, továbbá a döntésről való értesítés hiányában azzal szemben a törvényes határidőn belül nem élhettek jogorvoslattal.

2.) A Veszprémi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 3.Kpkf.20.950/2016/4. számú végzése¹¹, amely a fenti 1.) pontban körülírt 3.K.27.157/2016/2. számú határozatot hatályon kívül helyezte, és az elsőfokon eljáró Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságot az Indítványozók kereseti kérelmének nem-peres eljárásban történő elbírálására és új határozat hozatalára utasította.

Az Indítványozók, mint felperesek fellebbezése a másodfokú bíróság határozata értelmében az alábbiak szerint megalapozott volt:

- A másodfokú bíróság végzése értelmében – tekintettel a KET 1.§ (2), 5.§(1), 37.§ (1) –re – az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha mind a felpereseknek az alpereseknél előterjesztett kérelmét, a keresetlevelet, mind az azt megelőző közigazgatási aktusokat akként értékeli, hogy az elsődlegesen felperesek ügyféli státuszának megállapítására vonatkozik, és azt vizsgálja, hogy ezen kérelemben a hatóságok miként foglaltak állást.
- Az elsőfokú bíróságnak a felperesek beadványát a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nem-peres eljárásokban alkalmazandó szabályokról szóló 2005. évi XVII. törvény („Knp.”) 3.§ (1) bekezdése szerinti nem-peres eljárásban kellett volna elbírálnia. Ennek során vizsgálnia kellett volna, hogy az alperesek részéről van-e olyan (nem alakszerű formában hozott) döntés, amely a felperesek ügyféli jogállására vonatkozik, a kérelmezők beadványa utal-e ezzel kapcsolatban jogorvoslati kérelemre.
- Ha van ilyen döntés, akkor az ügyfél státusz hiányát megállapító alperesi döntés végzésnek minősül, melynek befogadhatóságát nem-peres eljárásban kell elbírálni.

¹⁰ A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.K.27.157/2016/2. számú végzését csatoljuk.

¹¹ Veszprémi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 3.Kpkf.20.950/2016/4. számú végzését csatoljuk.

- Ha az elsőfokú bíróság azt állapítja meg, hogy nincs ilyen döntés, akkor a bíróságnak a Knp. 2.§-ában foglalt rendelkezések [„Közigazgatási hatóság kötelezése eljárás lefolytatására”] alkalmazását is vizsgálni kell.
- A másodfokú bíróság rögzítette azt is, hogy az építető oldaláról a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jog védelme csak jogszerű határozatra alapítható.

3.) A jelen indítványban, mint alaptörvény-ellenes bírói döntés megsemmisíteni kért határozat a fenti előzmények után a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által 3.Kpk.50.080/2016/4. szám alatt meghozott **Végzés („Végzés”)**, amely az Indítványozóknak a Veszprém Megyei Kormányhivatal VED/001/555-8/2015. számú Tájékoztatásával szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmét elutasította.

Az új eljárásban a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az alábbi megállapításokat tette:

- Tartalma szerint a hatóság Tájékoztatása az Indítványozók ügyféli státuszának elismerése tárgyában hozott közigazgatási aktus, amelynek felülvizsgálata a Knp. alapján történik. /Vagyis az elsőfokon eljáró bíróság az új eljárásban a korábbi döntésével ellentétes, az Indítványozók álláspontjával azonos jogkövetkeztetésre jutott ugyanazon tényállás alapján./
- A bíróság álláspontja szerint a hatóság a Tájékoztatásban érdemben helytálló megállapításokat tett, az alábbiak szerint:
 - o Az építési engedély kiadását célzó alapeljárás tekintetében:
Az Indítványozók hatósági beadványának benyújtásakor az építési engedélyezési eljárás szabályait a 312/2012. (XI.8.) Korm.rend. tartalmazta, amelynek 4.§-a határozza meg az építésügyi eljárás ügyféli körét. Ezen ügyféli kör pedig szűkebb, mint a korábban hatályos szabályozásban rögzített ügyféli kör.
A bíróság álláspontja szerint az alkalmazandó jogszabályi rendelkezések (312/2012. (XI.8.) Korm.rend. 4.§ (1)-(3) bek.) alapján az építési engedély kérelemmel érintett ingatlannal közvetlenül szomszédos ingatlanok a jogosultjai nem minősülnek az alapeljárásban ügyfélnek¹².
 - o Az Indítványozók mint a közvetlen szomszédos ingatlan jogosultjai ügyféli státuszának jelenlegi elismerésére pedig már amiatt nem kerülhet sor, mert azt a KET 15.§ (6a) folytán alkalmazandó Étv. 53/C.§ (11) ezt kizárja, tekintettel arra, hogy az Építési engedély jogerőre emelkedésétől számított 6 hónap eltelt¹³.
- A bíróság végzése kimondja, hogy a kérelmezetti hatóság a kérelmezők ügyféli státuszának elismerésére vonatkozó kérelmét érdemben helytállóan bírálta el, még akkor is, ha azt nem alakszerű határozatban tette¹⁴, továbbá, hogy a hatóság döntése jogszerű volt, azt jogszabálysértés nem terheli, ezért a hatósági döntés hatályon kívül helyezésére nem kerülhetett sor¹⁵.

Indítványozók a Végzésben (és a Tájékoztatásban) rögzítettekkel az alábbiak okán nem értenek egyet:

- Az, hogy az építésügyi hatósági engedélyezési eljárásba az Indítványozók nem kerültek a kellő időben bevonásra a hatóság részéről, az Indítványozók terhére nem értékelhető, jogvesztésüket nem eredményezheti, hiszen ennek oka:
 - vagy az eljáró hatóságok és a bíróság téves jogértelmezése (ez esetben tehát a hatóság és a bíróság által hivatkozott jogszabályhelyek megfelelnek az Alaptörvénynek, jogszerűek; csak az eljáró szervek értelmezték azokat Alaptörvény-ellenesen) [amely az AB tv. 27.§ szerinti jogsérelem megállapítására vezet];

¹² Végzés 3. oldal 2. bekezdés 10. mondat és 12. mondat

¹³ Végzés 3. oldal utolsó és 4. oldal első bekezdése

¹⁴ Végzés 4. oldal 2. bekezdés 1. mondat

¹⁵ Végzés 4. oldal 2. bekezdés utolsó mondat

- vagy a hatóság és a bíróság által alkalmazott jogszabályhelyek alaptörvény-ellenesek (ez esetben tehát az eljáró hatóságok és a bíróság helyesen értelmezték a törvényhozói akaratot, az alkotmányjogi sérelmet az alkalmazott jogszabályhelyek jogsértő jellege, Alaptörvény-ellenessége adja) [amely az AB tv. 26. § (1) szerinti jogsérelem megállapítására vezet].
- Ezt a helyzetet orvosolhatta volna az, ha az Indítványozókat – a tervezett építkezésről való értesülésüket követően - 2015. július 09. napján kelt Beadványuk nyomán a hatóság bevonja az ügyfélkörbe, illetve számukra biztosít valamilyen jogorvoslati lehetőséget az Építési engedéllyel szemben. Ez azonban a jelen indítványban támadott jogszabályi rendelkezésekre [KET 15. § (6a), Étv. 53/C. § (11)] hivatkozással került az eljáró hatóság és a bíróság részéről elutasításra.
/Az, hogy az eljáró hatóság a Tájékoztatásban még az információadást is megtagadta az Indítványozóktól azon okból, hogy nem tartoznak az ügyfélkörbe, fentiek okán teljes jogi képtelenség./
- A „jóhiszeműen szerzett jogok védelmére” való hatósági hivatkozás több okból sem helytálló.
 - a) Amint arra az ügyben másodfokon eljáró Veszprémi Törvényszék a lentiekben hivatkozott végzésében rámutatott (4.o. 2.bek.): *„Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a bírói gyakorlat egységes a vonatkozásban, hogy az építető oldaláról a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jog védelme csak jogerős határozat esetén vizsgálendő körülmény (KGD.2010.165.) továbbá, hogy ezen jog jogsértő határozatra nem alapítható (BH.2016.25.). Abban az esetben tehát, ha az építéshatósági határozat a KET szerint olyan hibában szenved, amely következtében az nem vált jogerőssé, a felperesekkel szemben az építető jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogára való hivatkozás is alaptalan.”*
 - b) Amint azt a fentiekben már előadtuk, a Szomszédos Ingatlanon az építkezés ténylegesen a mai napig nem kezdődött meg, még annak megkezdésére irányuló előkészületeknek sincs semmilyen nyoma, a Szomszédos Ingatlanon az évek óta fennálló viszonyok változatlanok.
- Indítványozói álláspont szerint – szemben a Végzéssel jóváhagyott Tájékoztatásban foglaltakkal¹⁶ - fennáll olyan semmisségi ok, amely megalapozza az Építési engedély megsemmisítését, vagyis az Építési engedély jogerőre emelkedésétől számítottnan eltelt 6 hónap ellenére létezik hatósági jogorvoslat.

*„Étv. 48. § (1) Szabálytalan a (...) c) szakszerűtlenül megkezdett és végzett tevékenység.
(5) Szakszerűtlen a (...) kivitelezői tevékenység, ha (...) c) az alapvető követelmények, a tevékenységre vonatkozó szakmai szabályok, előírások megsértésével végzik, (...)”*

Az Indítványozók több olyan indokot is felhoztak a Szomszédos Ingatlanon tervezett építkezéssel kapcsolatban, amelyek a fentiek szerinti „szabálytalan / szakszerűtlen kivitelezési tevékenységre” utalnak.

A KET 121.§ (2) bekezdése értelmében: *„Törvény valamely meghatározott forma mellőzését, illetve valamely súlyos eljárási jogszabálysértést is semmisségi okká minősíthet.”*

„KET 115.§ (2) Ha a hatóság döntése jogszabályt sért, a felügyeleti szerv azt megváltoztatja vagy megsemmisíti. Szükség esetén a felügyeleti szerv a jogszabálysértő döntést végzésben megsemmisíti, és új eljárásra utasítja az ügyben eljáró hatóságot. A döntést közölni kell azzal, akivel a jogszabálysértő döntést közölték.”

Az Étv. 49.§ (4) az alábbiakat rögzíti: *„Nem szabható ki bíróság az olyan jogerős és végrehajtható építési, illetve bontási engedély alapján elvégzett építési tevékenységgel összefüggésben,*

¹⁶ Tájékoztatás 2. oldal 3-4. bekezdés, Végzés 4. oldal 2. bekezdés 3. mondata

amelynek az alapját képező határozatot utóbb az építésügyi hatóság a saját hatáskörében vagy az ügyészségről szóló törvény szerinti ügyészi felhívás folytán visszavonta, vagy amelyet a bíróság hatályon kívül helyezett, illetve az Alkotmánybíróság határozata alapján az építésügyi hatóság felügyeleti szerve megváltoztatta vagy megsemmisítette kivéve, ha az építető a visszavonásra (megváltoztatásra, megsemmisítésre, hatályon kívül helyezésre) alapot adó ok tekintetében rosszhiszeműen járt el."

Vagyis, nem kizárt, a jogszabályok, és a speciális építésügyi jogszabályok is ismerik az Építési engedély visszavonásának (megsemmisítésének) esetét.

Vagyis, nem helytálló és jogellenes a Tájékoztatásban és a Végzésben foglalt azon végkövetkeztetés, hogy a jogerős Építési engedéllyel szemben a hatóságnak ma már nincs jogszerű lehetősége tenni, még egy esetlegesen fennálló jogsértés esetén sem, nem helytálló.

Mindezen túl ki kell emelni azt a tényszerű állapotot is, hogy az Építési engedély alapján az építkezés a Szomszédos Ingatlanon mai napig nem kezdődött meg.

II.4.) A bírósági határozattal szembeni további jogorvoslat kizártsága

Az alaptörvény-ellenes és ezért megsemmisíteni kért Végzés rendelkező része az alábbiakat rögzíti: „A Végzés ellen jogorvoslattal élni nem lehet.”

A Végzés Indokolása (a Végzés utolsó mondata) az alábbiakat rögzíti: „A végzés ellen további jogorvoslattal élni a Knp. 3. § (3) bekezdése alapján nem lehet.”

Vagyis, a jelen indítvány befogadhatóságának az AB tv. 27.§ b) illetve 26.§ (1) b) pontja szerinti feltétele fennáll, a jelen indítvánnyal megsemmisíteni kért Végzéssel szemben további jogorvoslatnak helye nincs.

III. Alaptörvény-ellenesség mibenlétének megjelölése és indokolása

III.1.) Indítványozói jogsérelem lényege

Az Indítványozók álláspontja szerint tehát a Szomszédos Ingatlanon tervezett építkezés (az építési terv) több okból is jogszabályellenes, továbbá sérti az Indítványozók Alaptörvényben biztosított jogait.

Az Indítványozók mióta értesültek az építkezésről minden lehetséges hatósági és bírósági fórumon minden lehetséges formában előadták az építkezés (az építési tervek), az építési engedély kiadására vezető eljárás jogszerűtlenségével kapcsolatos panaszukat illetve kérelmüket¹⁷.

Az eljáró hatóságok a kérdés érdemét (jogszerű-e az építési terv, jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő építkezés fog-e megkezdődni a kiadott építési engedély alapján) nem vizsgálták meg kellőképpen (hatósági eljárás lefolytatása és annak alapján jogszerű hatósági határozat hozatala), hanem azt mondják, hogy tekintettel arra, hogy az építési engedély, amely tehát egy közigazgatási hatósági határozat, kiadásra került, és azzal szemben (azon személyek, akiknek a határozat kézbesítésre illetve közlésre került) 15 napon belül fellebbezéssel nem éltek, így az több mint 6 hónapja jogerőre emelkedett, ezért az Indítványozók az ügyfélkörbe már nem vonhatók be, így nincs mód arra, hogy az építési engedéllyel szemben fellépjenek.

¹⁷ Indítványozók a tárgyi ügyben a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, illetve a Veszprémi Törvényszék benyújtott beadványokat csatolják.

Az eljárás bíróságok az ügy érdemével (jogszerű-e a tervezett építkezés az előirányzott formában) egyáltalán nem foglalkoztak, eljárásuk csak az ügyfél státusz vizsgálatára szorítkozott, – megismételt eljárásban – az egyfokú közigazgatási nem-peres eljárásban a bíróság a hatóságok álláspontjával megegyező határozatot hozott, vagyis az Indítványozók ügyfél-státuszának megállapítására irányuló kérelmet a 312/2012. Korm.rend. 4. §-a, valamint a KET 15. § (6a) alapján alkalmazott Étv. 53/C. § (11) bekezdése alapján elutasította.

A jelen eljárással az Indítványozók célja tehát az, hogy a jogszerűtlenül kiadott építési engedéllyel, a jogszabályellenes tervezett építkezéssel szemben álláspontjukat a hatósági eljárásban kifejtthessék, azt a hatóságok megvizsgálják, és ennek figyelembevételével (annak helyt adva vagy indokoltan elutasítva) hozzanak jogszerű határozatot az építkezés engedélyezése tárgyában, biztosítva a hatósági határozattal szembeni jogorvoslat lehetőségét is.

Indítványozók tehát kérik a bírósági Végzés, és az azzal felülvizsgált hatósági Tájékoztatás megsemmisítését, tekintettel arra, hogy:

- A Végzésben és a Tájékoztatásban hivatkozott jogszabályi rendelkezések [312/2012. Korm.rend. 4.§, Étv. 53/C.§ (11), KET 15.§ (6a) 2. mondata] jogszerűek, az Alaptörvénynek megfelelőek, ugyanakkor az eljárás hatóság és a bíróság tévesen alkalmazták illetve értelmezték azokat, ezért a bírósági és hatósági határozat megsemmisítésének van helye; VAGY
- A Végzésben és a Tájékoztatásban hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket [312/2012. Korm.rend. 4.§, Étv. 53/C.§ (11), KET 15.§ (6a) 2. mondata] az eljárás hatóságok és a bíróság helyesen alkalmazták és értelmezték, ugyanakkor a hivatkozott jogszabályhelyek alaptörvényellenesek.

III.2.) Az eljárás hatóságok és bíróság téves jogértelmezése az építési engedély kiadására vezető hatósági eljárásba való ügyfélkénti bevonás tekintetében („egyidejű bevonás”)

Leszögezhető, hogy a 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet nem tartalmaz „Fogalom-meghatározások” című fejezetet vagy pontot, a jogszabály önálló „ügyfél” fogalmat nem definiál.

Erre is figyelemmel az építésügyi eljárásokra vonatkozó általános szabályok alkalmazandóak, így elsősorban az Étv. rendelkezései, amennyiben pedig ezen jogszabály sem tartalmaz speciális rendelkezést, úgy a KET rendelkezései.

Az Étv. 2.§-a, a „Fogalom-meghatározások” között nem definiál önálló „ügyfél” fogalmat.

A mögöttes jogszabályként tehát alkalmazandó KET „ügyfél” fogalma az alábbi:

„KET 15. § (1) Ügyfél az a természetes vagy jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti, akit hatósági ellenőrzés alá vontak, illetve akire nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz.”

Álláspontunk szerint vitathatatlan, hogy az építkezéssel érintett ingatlannal közvetlenül szomszédos ingatlan tulajdonosának (ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogosultjának) jogait illetve jogos érdekeit az építkezés érinti.

Így érinti például:

- az Indítványozó telekhatárára tervezett magas, teljes telekszélességű tűzfal, a zöld környezetbe nem illő, csúf látványa,
- a megvalósuló épület lezárja a telekhatárt, a tájra kilátást, csökkenti a benapozottságot,
- rálátás az Indítványozó intimszférájára a telekhatárra tervezett 3 ablakból, WC és konyhaszagokkal
- értékcsökkenés,
- túlépítés

- a tűzrendészeti előírás szerinti akadály-mentes megközelítés nem biztosított, valamint mezsgyehatárra kéményt terveztek,
- nem volt hidrológiai vizsgálat, ezért a pangó víz miatt ráomolhat a meglévő támfal, 20 köbméter földdel együtt a leendő épületre,
- a szomszédos ingatlanok, így az Indítványozó ingatlanának igénybevétele a telekhatárookra való építkezés során, zaj, por.

Az érintettség kiváltképp fennáll a jelen esetben, amikor is a Szomszédos Ingatlanon tervezett építkezés az Indítványozói Ingatlan telekhatárán (mi több, Indítványozói álláspont szerint túlépítéssel, részben az Indítványozói Ingatlanon) valósulna meg.

A KET a fenti tárgy ügyfél-fogalom meghatározását az alábbiak szerint pontosítja:

„KET 15.§ (3) Törvény vagy kormányrendelet meghatározott ügyfajtában megállapíthatja azon személyek körét, akik az (1) bekezdésben foglaltak vizsgálata nélkül ügyfélnek minősülnek. Az (1) bekezdésben foglaltak vizsgálata nélkül ügyfélnek minősül jogszabály rendelkezése esetén az abban meghatározott hatásterületen lévő ingatlan tulajdonosa és az, akinek az ingatlanra vonatkozó jogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték.

(4) Az ügyfél jogai megilletik az ügy elbírálásában hatóságként vagy szakhatóságként részt nem vevő szervet is, amelynek feladatkörét az ügy érinti.”

Álláspontunk szerint a KET fenti 15.§ (3) bekezdése adja meg a 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 4.§-ának helyes értelmét, vagyis a Korm.rend 4.§-a a KET 15.§ (3) bekezdésén alapul, ennek megfelelően a 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet hivatkozott 4.§ (1)-(3) csak az érdekelttség vizsgálata nélkül (tehát automatikusan) ügyfélnek minősülő személyi kört határozza meg.

Ezt a jogértelmezést támasztja alá az is, hogy a 312/2012. Korm.rend. hivatkozott 4. §-át a lehetséges jogi módszerekkel megvizsgálva az az ügyfélkörre nézve nem kimerítő, nem teljes felsorolást tartalmaz:

„4. § (1) Az építésügyi hatóság engedélyezési és tudomásulvételi eljárásában, az építésfelügyeleti hatóság építésrendészeti eljárásában külön vizsgálat nélkül ügyfélnek minősül az építető és az építési tevékenységgel érintett telek - az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendelet szerinti mezőgazdasági birtoktest esetén az ahhoz tartozó valamennyi telek, építmény, építményrész tulajdonosa.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően az építésügyi és az építésfelügyeleti hatósági eljárásokban minden esetben vizsgálni kell az ügyféli jogállását annak, akinek az építési tevékenységgel érintett telekre, építményre vonatkozó jogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték.

(3) A szakhatóságok állásfoglalásuk tartalma erejéig ügyféli kört, hatásterületet állapíthatnak meg a jogszabályokban foglaltak szerint.

(4) Nincs ellenérdekű ügyfél az eljárásban, ha az építető benyújtotta az ügyben érintett összes ügyfélnek a kérelmezett építési tevékenység végzéséhez történő, az építészeti-műszaki dokumentáció ismeretében tett és az abban foglaltakkal egyetértést tartalmazó teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatát.

(5) Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 53/C. § (7) bekezdése alkalmazása során nyilatkozatnak kell tekinteni a tényállás tisztázására felhasználható tényekről, bizonyítékokról nyújtott ismereteket, vagy a tanúvallomással, a szakértői véleménnyel, a helyszíni szemlén vagy az ellenőrzés során tett megállapítással kapcsolatos észrevételt.

Az itt hivatkozott jogszabályhely:

„Étv. 53/C. § (7) Az eljárás megindításáról szabályszerűen értesített ügyfél ügyféli jogait akkor gyakorolhatja, ha az ügyfél az első fokú eljárásban nyilatkozatot tett vagy kérelmet nyújtott be.”

A 312/2012. Korm.rend. 4.§ (4)-(5) bekezdésének, valamint az ott hivatkozott Étv. 53/C. § (7) bekezdésének jogi elemzése is erre a jogértelmezésre kell vezessen [argumentum a contrario]:

- Ha az építtető nem nyújtja be az ügyben érintett összes ügyfélnek az építkezéshez való hozzájáruló nyilatkozatát, ez esetben az eljárásban lehet ellenérdekű ügyfél.
- Az eljárás megindulásáról szabályszerűen nem értesített ügyfél ügyféli jogait nem csak akkor gyakorolhatja, ha az elsőfokú eljárásban nyilatkozatot tett vagy kérelmet nyújtott be.

A 312/2012. Korm. rend. 4. §-ában rögzített ügyfélkör nem taxatíván meghatározott, így az építésügyi eljárásokra vonatkozó általános szabályok alkalmazandók, és mivel az Étv. nem tartalmaz speciális „ügyfél” fogalmat, így a KET „ügyfél” fogalma irányadó, amelybe pedig az Indítványozók jelen indítványban részletesen kifejtett érdekeltségük okán nyilvánvalóan beletartoznak.

Vagyis a 312/2012. Korm.rend. 4. §-ának helyes értelmezése mellett abból éppen az következik, hogy az építkezéssel érintett ingatlannal szomszédos ingatlanok ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogosultjait (tulajdonosait) ügyfélként be kell vonni az építési engedélyezési eljárásba.

Fentiekre tekintettel tehát téves az eljáró hatóságok azon álláspontja – amelyen tehát a Tájékoztatás alapul, amelyet a bíróság Végzése, mint tartalmában helyes döntést bírálta el - hogy az 312/2012. Korm.rend. 4.§-a alapján az Indítványozói Ingatlan jogosultjait, az Indítványozókat illetve családjukat nem kellett bevonniuk az építési engedélyezési eljárásba. Egy ilyen jogértelmezés mellett a szomszédos ingatlanok jogosultjainak Alaptörvényben biztosított jogai sérülnek.

Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a KET 78. § (1) az alábbiakat rögzíti: „(1) A határozatot közölni kell az ügyféllel és azzal, akire nézve az jogot vagy kötelezettséget állapít meg, az ügyben eljáró szakhatósággal és a jogszabályban meghatározott más hatósággal vagy állami szervvel.”

Tekintettel a telekhatáron való építkezésre, az építkezés Ügyfelünkre nézve tűrési kötelezettséget keletkeztet:

„Úptk. 5:25. § [A szomszédos telek igénybevétele]

(1) Ha közérdekű munkálatok elvégzése, (...) vagy más fontos okból szükséges, a tulajdonos kártalanítás ellenében köteles a földjére való beépést megengedni.”

Vagyis, az, hogy az Indítványozókat a még nem jogerős építési engedély kiadásáról értesíteni kellett volna, nem csak – a hatóság és a bíróság által vitássá tett - ügyfél státuszából fakad, hanem önmagában az eljárásban való érdekeltségéből.

III.3.) Alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása az ügyfélkénti bevonás elutasítása során („bevonás 6 hónap eltelté után”)

Az Indítványozók kérelmeit a hatóság a Tájékoztatásában, illetve az eljáró bíróság a Végzésében arra hivatkozással is elutasította, hogy még amennyiben az Indítványozóknak igazuk is van, és az eljáró hatóságoknak őket az eljárásba ügyfélként be kellett volna vonniuk, abban az esetben is, a hatósági döntés (az Építési engedély) jogerőre emelkedésétől számítottan eltelt az az időtartam, amelyen belül az ügyfélkénti bevonásra még jogszerű lehetőség lett volna [KET 15.§ (6a) és Étv. 53/C. § (11)]:

„Étv. 53/C. § (11) Az építésügyi és az építésfelügyeleti hatóság eljárást lezáró döntésének jogerőre emelkedésétől és végrehajthatóvá válásától számított hat hónapot követően új ügyfél nem vehet részt az eljárásban.”

„KET 15. § (6a) Törvény előírhatja, hogy a hatósági döntés jogerőre emelkedésétől és végrehajthatóvá válásától számított, a törvényben meghatározott, legalább hat hónapos határidőn túl további ügyfél nem vehet részt az eljárásban. Ebben az esetben a határidő elmulasztása esetén igazolási kérelem benyújtásának nincs helye.”

Rámutatunk, hogy az Indítványozók nem önmagában azt sérelmezik, hogy őket „ügyfélként nem vonták be az eljárásba”, illetve hogy „ügyfélkénti bevonásukra ma már nincs lehetőség”, hanem

hogy a hatóság és a bíróság álláspontja szerint illetve gyakorlatilag ez az egyetlen közigazgatási lehetőség arra, hogy fellépjenek az építési engedéllyel szemben.

A hatósági és bírósági eljárások során kristályosodott az ki, hogy a hatóságok előtt az építkezés elleni bármilyen fellépésük az „ügyfél” státuszukon múlik, amelyet tehát az eljáró hatóságok jogszabálysértően nem biztosítottak számukra a megfelelő határidőben, és amelyet a hatóság és a bíróság a KET 15. § (6a) illetve Étv. 53/C. § (11) rendelkezéseire hivatkozással fellépésükkor illetve a továbbiakban már nem kíván biztosítani számukra.

Mindez tehát a Tájékoztatóban rögzítettek szerint arra vezet, hogy: *„Az esetlegesen jogszabálysértő döntés megváltoztatására, megsemmisítésére a felügyeleti szervnek az előzőekben részletezett jogszabályok alapján nincs jogi lehetősége.”* A Tájékoztatót pedig az eljáró bíróság Végzése az Indítványozók felülvizsgálatra irányuló kérelmét elutasítva azzal hagyott helyben, hogy *„a kérelmezetti hatóság döntése jogszerű volt, azt jogszabálysértés nem terheli”*.

Amennyiben az eljáró hatóságok és bíróság jogértelmezése helyes, vagyis:

- az építkezéssel érintett ingatlan szomszédos ingatlan jogosultjai valóban csak „ügyfél” státuszuk hatóság általi elismerését követően élhetnek jogorvoslattal (adhatják elő joghatályosan az ellenérveiket) az építési engedéllyel szemben,
- amely ügyfél-státusz megadását 6 hónap elteltével a törvény [Étv. 53/C. § (11) és KET 15.§ (6a) 2.mondata] kizárja, méghozzá jogvesztő jelleggel (igazolási kérelem kizártsága), még abban az esetben is, ha ezen időpont elmulasztása a hatóság mulasztására vezethető vissza;

ez esetben a hatóság és a bíróság által alkalmazott fent idézett jogszabályhely [Étv. 53/C. § (11) és KET 15.§ (6a) 2.mondata] Alaptörvénybe ütköző, alkalmazása sérti az Indítványozók Alaptörvényben biztosított jogait.

III.4.) A jogsértések alaptörvény-ellenességének megjelölése és indokolása

A sérelmezett bírói döntés (Végzés) illetve a jelen indítvány II.1.) pontjában hivatkozott jogszabályi rendelkezések az alábbiak szerint ellentétesek az Alaptörvény jelen indítvány Indokolása I. pontjában hivatkozott alaptörvényi rendelkezésekkel:

a) *„Az állam” rész, „A bíróság” fejezet 28. cikke, bírósági jogértelmezés alapelveinek sérelme*

„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

A jogrendszer egysége megköveteli, hogy minden jogszabályt mindenekelőtt az Alaptörvénnyel való összhangjára figyelemmel értelmezzenek. A norma mindazokban az értelmezéseiben alkotmányos, amelyek az adott ügyben megállapított alkotmányi követelményeknek megfelelnek.

A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a Végzésében tévesen (alaptörvény-ellenesen) értelmezte a 312/2012. Korm.rend. 4.§-át, amikor az ügyben eljáró hatóságokkal egyetértve foglalt állást az Indítványozók ügyfél-státuszát, az engedélyezési eljárásba annak folyamatban léte alatt való bevonását illetően: *„a kérelmezők – akik az építési engedély kérelemmel érintett ingatlanral közvetlenül szomszédos ingatlanok a jogosultjai – a rendelet 4.§ (1) (2) (3) bekezdése értelmében nem minősülnek az alapeljárásban ügyfélnek, ezért a hatóságnak nem volt olyan kötelezettsége, hogy őket az eljárásba ügyfélként bevonja, ezért mindennek az elmaradását a kérelmezők alaptalanul kifogásolják.”*

A fentiek szerinti bírósági álláspont az Indítványozók jelen beadványuk III.2. pontjában kifejtettek okán nem helytálló, az eljáró bíróság a 312/2012. Korm.rend. 4.§-át tévesen, az

Alaptörvény hivatkozott rendelkezésével ellentétesen értelmezte, így abból téves jogkövetkeztetésre jutott, amely az Indítványozók kereseti kérelmének elutasítására vezetett.

A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a Végzésében az Alaptörvényben biztosított indítványozói jogok sérelmére vezetően értelmezte a vonatkozó jogszabályokat, amikor az Étv. 53/C.§ (11) és a KET 15.§ (6a) 2.mondata együttes olvasataként azt állapította meg, hogy „a kérelmezetti hatóság döntése jogszerű volt, azt jogszabálysértés nem terheli”.

Az eljáró bíróságnak észlelnie kellett volna, hogy a jelen esetben az Étv. 53/C.§ (11) és a KET 15.§ (6a) 2. mondatának együttes, a törvény betűje szerinti jogértelmezése arra vezet, hogy az ügyben eljáró hatóságok mulasztása folytán az Indítványozók alapvető jogai sérülnek. Ilyen jogkövetkezmény pedig ellentétes lenne az Alaptörvény több rendelkezésével.

Az alaptörvény-ellenes jogszabály-értelmezésre való hivatkozás kapcsán együttesen értelmezve az alábbi rendelkezésekkel, az alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezésekre való hivatkozás esetén önmagukban:

b) „ALAPVETÉS” rész R) cikkének rendelkezései, az Alaptörvény jogforrási primátusának sérelme

„(1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.
(2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.
(3) Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.”

Az Alaptörvény ezen általános rendelkezésének sérelme értelemszerűen bekövetkezett az Alaptörvény-ellenes jogalkotással [Étv. 53/C.§ (11) és KET 15.§ (6a) 2. mondata], illetve az eljáró bíróságoknak és hatóságoknak az Alaptörvénnyel ellentétes jogértelmezésével [312/2012. Korm.rend. 4.§], jelen indítványuk egyik alapja tehát ezen Alaptörvényi rendelkezés sérelme.

c) „ALAPVETÉS” rész „T) cikk” (3) bekezdése, az Alaptörvény-ellenes jogszabályalkotás

„Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.”

Indítványozók álláspontja szerint tehát az Étv. 53/C.§ (11) és KET 15.§ (6a) 2.mondatának együttes olvasata Alaptörvény-ellenes, mert abból az a jogi következtetés vonható le, amelyre az ügyben eljáró hatóságok és a bíróság is jutott, hogy az Indítványozókat az Építési engedély jogerőre emelkedésétől számított 6 hónap elteltével még abban az esetben sem illeti meg az ügyfél-státusz (nem léphetnek fel az Építési engedéllyel szemben), amennyiben a bekapcsolódás lehetősége az eljáró hatóságok mulasztására, illetve téves jogértelmezésére [312/2012. Korm.rend. 4.§] vezethető vissza. Ezen jogértelmezés mellett az Indítványozók alapvető jogai sérültek.

d) „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” rész I. cikk, az alapvető jogok sérelme

„(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.
(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.
(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

A bíróság Végzésében az alapvető jogokkal (tulajdonjog, emberi méltóság, egyenlőség, diszkrimináció tilalma, tisztességes és pártatlan eljárás, jogorvoslathoz való jog,...) ellentétesen,

illetve nem teljes körű figyelembevételével értelmezte a 312/2012. Korm.rend. 4. §-át, abból téves jogkövetkeztetésre jutott, így a Végzés és az azt felülvizsgáló Tájékoztató jogsértő.

Másik oldalról, azzal, hogy a hatóság – a ténylegesen alkalmazandó jogszabályok illetve jogértelmezésnek megfelelően – az engedélyezési eljárás folyamatban léte alatt nem biztosította az Indítványozóknak az ügyfélkénti bekapcsolódás lehetőségét, de még csak nem is értesítette őket még az eljárást lezáró döntésről sem, ezzel az engedélyezési eljárásban sérült az Alaptörvény R) cikk (1)-(2) bekezdése szerinti, a jogszabályok kötelező erejére vonatkozó alapelv.

Az Étv. 53/C. § (11) és KET 15.§ (6a) 2.mondatának együttes olvasata ellentétben áll a fenti jogszabályhelyekkel, így az ügyben eljáró hatóság valamint a bíróság ezen alaptörvényi rendelkezés alkalmazása folytán alaptörvény-ellenes döntéseket hozott.

Az Étv. 53/C. § (11) és KET 15.§ (6a) 2. mondatának együttes olvasatában foglalt korlátozás nem felel meg az I. cikk (3)-ben rögzített követelményeknek sem.

e) *„ALAPVETÉS” rész B) cikk (1) bekezdés, a jogállamiság elve*

„(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

Az eljáró hatóság azzal, hogy a 312/2012. Korm.rend. 4. §-át jogsértően értelmezte, annak helyes értelmét figyelmen kívül hagyta, vagyis az Indítványozókat nem vonta be az engedélyezési eljárás ügyfélkörébe, megsértette a jogállamiság követelményét. A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtsék ki a tevékenységüket.

Az eljáró hatóságok az Indítványozók ügyfélkénti bevonásának illetve értesítésének elmulasztásával megsértették a demokratikus működésükkel, az Alaptörvény valamennyi rendelkezésének, így különösen az alapvető jogok érvényre juttatásával kapcsolatos kötelezettségüket.

Amennyiben egyrészről a 312/2012. Korm.rend. 4. §-a másrészről az Étv. 53/C. § (11) és KET 15.§ (6a) 2. mondatának együttes olvasata arra a megállapításra vezet, hogy az Indítványozóknak az Építési engedéllyel szembeni fellépése tekintetében jogvesztésük törvényesen bekövetkezett, úgy sérült a jogállamiság követelménye, amely önmagában megalapozza a hivatkozott jogszabályhelyek alkotmányellenességét.

f) *„SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” rész II. cikk, az emberi méltósághoz való jog sérelme:*

„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

Tekintettel arra, hogy az emberi méltóság valamennyi alapvető jog eredője, sérelme szükségképpen bekövetkezett minden egyes – a továbbiakban részletezett - alapvető jog sérelmével együtt.

g) *„SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” rész VI. cikk, a magán- és családi élet, az otthon tisztelőben tartásához való jog sérelme:*

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tisztelőben tartsák.”

A tervezett építkezés az Indítványozók életére és otthonára jelentős negatív kihatással lenne, amelyet tehát tekintettel az építkezés számos jogellenes illetve jogszabálysértő vonatkozására az Indítványozók nem lehetnek kötelesek eltérni.

Indítványozók számára a jog kell, hogy biztosítsa egy jogellenes építkezéssel szembeni fellépés (ellenérveik kifejtésének) lehetőségét. Amennyiben ezen fellépés határidőhöz kötött, úgy azt, hogy ezen határidőn belül az eljáró hatóságok őket értesítsék.

h) „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” rész XIII. cikk, a tulajdonhoz való jog, a tulajdonjog védelme:

„(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

Az Alaptörvény egyértelműen rögzíti, hogy a tulajdonától senkit nem lehet megfosztani.

Indítványozók álláspontja szerint a Szomszédos Ingatlanra tervezett építkezés részben az Indítványozói ingatlanon valósulna meg (Ptk. szerinti túlépítés), amely az építető részéről ellentétes az Indítványozók és családjuk tulajdonjoga tiszteletben tartásának követelményével.

Az ügyben eljáró hatóságok is megsértették az Indítványozók és családjuk tulajdonhoz való jogát azzal, hogy a jogegyenlőség és megkülönböztetés tilalmának követelményével ellentétesen az Indítványozókat nem vonták be (nem értesítették) az engedélyezési eljárásba ügyfélként, annak ellenére hogy közvetlen érdekeltységük nyilvánvaló, és az építési tervekkel szembeni fellépés lehetőségét a már ismertett okokból 6 hónap elteltével már nem kívánja biztosítani részükre. Ezzel – amint arra már többször rámutattunk – az Indítványozók joghatályosan nem ismertetethetik a hatóságokkal az építkezéssel szembeni azon ellenérveiket, amelyeknek – a vonatkozó építésügyi és egyéb jogszabályoknak maradéktalanul megfelelően – az építető érveivel és érdekeivel azonos mértékben kellett volna latba esnie a hatósági döntés során.

Álláspontunk szerint az Étv. 53/C. § (11) és KET 15.§ (6a) 2. mondatának együttes olvasata az építkezéssel szomszédos ingatlan jogosultjainak alapjogai, így tulajdonjoga tekintetében olyan törvényi korlátozást jelentenek, amely korlátozás az alapjog lényeges tartalmát érinti, ezért az alaptörvény-ellenes.

Az Indítványozók többszörösen alátámasztott álláspontja szerint a jogszerűtlenség talaján előírányzott építkezés kapcsán nem lehet olyan építetői jog, amelynek érvényesítése elkerülhetetlenül szükségessé teszi az Indítványozók alapvető jogainak, így tulajdonjogának korlátozását.

i) „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” rész XV. cikk, a jogegyenlőség követelménye, a diszkrimináció tilalma

„(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

Az Alaptörvény ezen rendelkezése alapján tilalmazott a személyek között igazolható ok nélkül történő bármely megkülönböztetés. Az egyének alkotmányos jogait azonos tisztelettel és körültekintéssel kell vizsgálni, az egyéni szempontokat azonos mértékben kell figyelembe venni.

Az Indítványozók számára a jelentős és nyilvánvaló érdekelttségük okán az eljárásba bevont személyekhez hasonlóan biztosítani kellett volna az ügyfél-státuszt (megszerzésének lehetőségét), azzal, hogy őket az eljárásról értesíti a hatóság.

A hatóságok így nem vizsgálták meg és nem mérték össze „egyenként és összességében” az építtető és a szomszédos ingatlanok jogosultjainak érdekeit (érdeksérelmét), az engedélyezési eljárásban csak az építtető adta elő az építkezés mellett szóló érveit, a szomszédos ingatlanok jogosultjai nem.

Ennek elmaradása tehát - többek között - a diszkrimináció tilalmába is ütköző mulasztás.

j) „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” rész XXIV. cikk, a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

Az eljáró hatóságok és bíróság a jelen indítványban kifejtettek, az alábbiakban összefoglalt eljárása ellentétes a tisztességes eljárás követelményével:

- Az építésügyi hatóság az Indítványozókat jogellenesen nem vonta be az építési engedély kiadására irányuló eljárásba,
- A hatóság az Építési engedély megadásáról szóló határozatát nem küldte meg az Indítványozók részére.
- Az eljáró hatóság az Indítványozók első személyes érdeklődése (2015. nyara) nyomán sem adott át vagy küldte meg hivatalos határozatot vagy értesítést számukra.
- Az ügy az Indítványozók 2015. július 09. napján kelt Beadványai nyomán indult el.
- Az eljáró hatóságok határozatukat nem szabályszerű közigazgatási határozatba foglaltan hozták meg, csak „Tájékoztatást” küldtek az Indítványozók részére. A Tájékoztatás nélkülözötte egy szabályszerű közigazgatási határozat formai és tartalmi kellékeit, így különösen a jogorvoslatról való tájékoztatást.
- Az Indítványozók jogi tanácsot kértek, ezt követően éltek fellebbezéssel a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság felé, amely kereseti kérelmet az idézés kibocsátása nélkül elutasított.
- A másodfokon eljáró Veszprémi Törvényszék hatályon kívül helyezése folytán megismételt eljárásban született a jelen indítvánnyal sérelmezett újabb elutasító Végzés.

Az Étv. 53/C. § (11)-ben foglalt korlátozás nem felel meg az I. cikk (3)-ben rögzített követelményeknek sem.

k) „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” rész XXV. cikk, a petíciós jog sérelme

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.”

Azzal, hogy az építésügyi hatóság az Indítványozó ügyfél-státuszát nem vizsgálta, őket ügyfélként az eljárásba nem vonta be (nem is értesítette), megfosztotta az Indítványozókat attól, hogy az építkezéssel, az Építési engedély megadásával szembeni ellenérveiket kifejthessék, azok a hatósági eljárás során megvizsgálásra, és a hatósági döntés során figyelembe vételre kerüljön.

Tekintettel az értesítés elmaradására, az Indítványozóknak tehát esélyük sem volt arra, hogy a törvényben előírt határidőn belül kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljanak az illetékes szervekhez.

Az Indítványozók 2015. nyarán történt nem hivatalos értesülésük nyomán történt fellépésükre a hatóságok még mindig nem hivatalos formában válaszoltak, még a Végzés alapját képező Tájékoztatás sem egy jogszerű közigazgatási határozati formában született, amely tény a Végzés is rögzít.

A hatóságok válaszai illetve Tájékoztatása így nem tartalmazta többek között az Indítványozók azzal szembeni jogorvoslati lehetőségeiről való tájékoztatást sem.

A hatóságok ezen eljárása ellentétes a KET vonatkozó rendelkezéseivel¹⁸ is (vagyis a hatóság törvénysértést követett el), de ellentétes az Alaptörvénnyel is, hiszen ezzel egy jogban járatlan állampolgár számára gyakorlatilag a minimálisra csökkent a jelentős költségektől (ügyvédhez fordulás) mentes, eredményes jogorvoslat lehetősége (mit? hová?, meddig?, milyen alapvető szabályok mellett?).

- l) „Az állam” rész „A bíróság” fejezet 28. cikk, a bírósághoz fordulás, a pártatlan és tisztességes bírósági eljáráshoz és a jogorvoslati lehetőséghez való jog

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

„(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

A fenti „petíciós jog sérelménél” előadottak ehelyütt is irányadóak, vagyis, az Indítványozók 2015. nyarán történt nem hivatalos értesülésük nyomán történt fellépésükre a hatóságok nem jogszerű közigazgatási határozati formában reflektáltak, még a Végzés alapját képező Tájékoztatás sem egy jogszerű közigazgatási határozati formában született, így jelentősen elnehezült az Indítványozók jogorvoslati lehetősége, sérült az Alaptörvényben biztosított bírósághoz fordulási joguk.

Az ügyben eljáró Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kétszer is elutasította az Indítványozók keresetét, lényegében maradéktalanul helyt adva az eljáró hatóságok álláspontjának. A jelen beadványunkban részletesen előadottak okán nyilvánvaló, hogy az eljáró bíróság nem vizsgálta meg kellőképpen az Indítványozói érveket, illetve az alperes hatóság által hivatkozott jogszabályokat, hanem a Végzésben a hatósági álláspont mechanikus átvétele történt. Ez ellentétes a pártatlan és tisztességes bírósági eljárás követelményével.

Álláspontunk szerint különösen sérelmes a bíróság fentiek szerinti eljárása azért, mivel a bíróság a Knp. 3. § (3) [a hatályos jogszabályok alapján helyesen: 3. § (4)] alapján a Végzéssel szembeni jogorvoslat lehetőségét kizárta.

/A közigazgatási nem-peres eljárásban [közigazgatási végzés bírósági felülvizsgálata során] a bíróság által hozott döntéssel szembeni jogorvoslat kizártságával kapcsolatban megjegyezzük az alábbi jogi aggályainkat:

A Knp. 3. § (4) bekezdését, és a teljes 3. §-t¹⁹ logikai, rendszertani és nyelvtani módszerekkel értelmezve-áttekintve:

¹⁸ KET 72. § (1) da)

¹⁹ „3. § (1) A hatóság közigazgatási hatósági ügyben hozott végzése ellen az ügyfél, továbbá a kifejezetten rá vonatkozó végzés esetében az eljárás egyéb résztvevője a végzés bírósági felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással, a végzés közzétételétől számított harminc napon belül kezdeményezheti.

(2) A bírósági felülvizsgálattal megtámadható végzés ellen benyújtott kérelem tárgyában a közigazgatási és munkaügyi bíróság nem-peres eljárásban végzéssel határoz.

(3) A bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

(4) A bíróság lényeges eljárási szabálysértés megállapítása esetén a közigazgatási végzést hatályon kívül helyezi, és szükség esetén a hatóságot új eljárásra vagy az eljárás folytatására kötelezi. Törvény rendelkezhet úgy is, hogy meghatározott közigazgatási hatósági ügyben a bíróság a közigazgatási döntést megváltoztathatja. A bíróság végzése ellen további jogorvoslatnak helye nincs.”

A (4) bekezdés utolsó mondata rögzíti, hogy nincs helye további jogorvoslatnak. Ebből az következik, hogy csak a (4) bekezdés első 2 mondatára vonatkozik a (4) bekezdés utolsó mondatának kizáró rendelkezése [és a (2) bekezdés általános rendelkezésére nem]. A (4) első 2 mondata pedig csak a közigazgatási határozat hatályon kívül helyezéséről, új eljárásra utasításról, valamint a határozat bíróság általi megváltoztatásáról rendelkezik - a kérelmet elutasító végzéssel szembeni jogorvoslatról nem. Ebből logikai úton az következne, hogy a felülvizsgálati kérelmet elutasító végzéssel szemben van helye jogorvoslatnak.

Ugyanakkor a Kúria Kfv. II. 39 128/2008. számú eseti döntésében a közigazgatási döntés felülvizsgálata során az elsőfokú bíróság által hozott a kérelmet elutasító végzéssel szembeni, a Kúria elé terjesztett felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasította, így bár a fentiek szerinti logikai-rendszeri jogértelmezés – bár elméletileg helyes – a vonatkozó joggyakorlat alapján nem egyezik a bíróságok jogértelmezésével.

Vagyis, a Knp. 3.§ -a esetén nem teljesül a normavilágosság követelménye. Amennyiben a jogalkotó szándéka az volt, hogy a Knp. 3.§ alapján lefolytatott közigazgatási nem-peres eljárás egyfokú legyen, akkor járt volna el helyesen, ha a jogorvoslat kizártságáról szóló rendelkezést nem a 3.§ (4) utolsó mondataként, hanem a 3.§ (2) második mondataként helyezi el a jogszabályban./

III.5.) Az alaptörvény-ellenességek hatása, súlyossága

A fentiek szerinti alaptörvény-ellenességek (alaptörvény-ellenes jogértelmezés illetve jogalkotás) a bírósági döntést (Végzést) illetve a hatóság döntését (Tájékoztatását) érdemben befolyásolták (az Indítványozók kérelmeinek elutasítására vezettek).

Továbbá az Indítványozók álláspontja szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés az, hogy az építésügyi hatósági eljárásba az építkezéssel érintett ingatlannal szomszédos ingatlanok ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogosultjait (tulajdonosait) ügyfélként be kell-e vonni, vagy legalább az építésügyi hatósági eljárást lezáró döntést (az építési engedélyt) meg kell-e küldeni részükre (KET szerinti „értesítés”), hogy azzal szemben felléphessenek illetve jogorvoslattal élhessenek. Indítványozók határozott álláspontja szerint a tulajdonjog és a jogorvoslathoz való jog alapvető sérelme valósulna meg egy ezzel ellentétes jogértelmezéssel vagy törvény- illetve rendeletalkotással.

Fentiekre tekintettel kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Indítványozók alkotmányjogi panaszát fogadja be és annak a fentiek szerinti kérelmüknek megfelelően adjon helyt.

Kelt: Budapest, 2016. december 12.

Tisztelettel:

Belovai Zsuzsanna
Indítványozó

Váraljai Tamás
Indítványozó

Mellékletek:

1. Nyilatkozat az indítvány és a személyes adatok nyilvánosságra hozhatóságáról
2. Érintettségét alátámasztó dokumentumok, az alábbiak szerint:
 - a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.Kpk.50.080/2016/4. számú 2016. október 14. napján kelt végzése („Végzés”)

- Veszprém Megyei Kormányhivatal VED/001/555-8/2015. számú tájékoztatása („Tájékoztatás”)
- a [REDACTED] szám alatti ingatlan („Indítványozói Ingatlan”) tulajdoni lap másolata
- Indítványozói Ingatlan és a Szomszédos Ingatlan elhelyezkedését ábrázoló térképmásolat, valamint az Építési terv 9. oldala
- a Szomszédos Ingatlan Építési terve
- Balatonalmádi Város Önkormányzat Jegyzője által 4/54/1/2014. iktatószám alatt 2014. február 03. napján kiadott határozat, valamint annak jogerőre emelkedését megállapító Balatonalmádi Város Önkormányzat Jegyzője által 4/54/2/2014. iktatószám alatt 2014. június 13. napján kiállított értesítés („Építési engedély”)
- Balatonalmádi Önkormányzat Építési Osztálya valamint a Veszprém Megyei Kormányhivatalhoz intézett, 2015. július 09. napján kelt, valamint kiegészítésképpen 2015.08.03. napján kelt indítványozói beadványok („Beadványok”).
- A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.K.27.157/2016/2. számú végzése
- Veszprémi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 3.Kpkf.20.950/2016/4. számú végzése
- felvételek a túlépítésről
- Veszprémi Törvényszékhez és a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz benyújtott beadványok